

Västernorrland här och nu

Västernorrland erbjuder en trygg och säker livsmiljö – regionala fakta

- Västernorrland upplevs som ett tryggt län att leva i och andelen inbrott är relativt låg.
- Västernorrlänningarnas valdeltagande är högt, 87,8 procent röstar i riksdagsvalet.
- Merparten av befolkningen drar nytta av digitala tjänster i sin vardag, men 11 procent känner ett digitalt utanförskap.
- Färre barn i Västernorrland lever i ekonomiskt utsatta hushåll än rikssnittet, men det är stora variationer mellan länets kommuner, 6,6 till 13,4 procent mot rikets 9,3 procent.

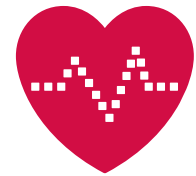
Befolkningsutvecklingen är A och O i en gles region

- I länet bor 11,4 invånare per km² jämfört med 117,5 inom EU. Västernorrلänningen lyfter ändå fram närheten till det mesta.
- 79 procent av befolkningen bor i tätorter och 21 procent utanför tätorter. I hela riket bor 87 procent av befolkningen i tätorter.
- Fördelningen mellan kvinnor och män är jämnare, i jämförelse med de andra norrlänen. I åldern 65 + är kvinnorna flest i alla länets kommuner.
- Vi har under några år blivit fler västernorrلänningar tack vare utrikes födda, men dessa står nu för en stor andel av utflyttningen till andra län.
- Antalet inrikes födda i arbetsför ålder minskar, samtidigt som vi inte har någon naturlig befolkningsökning.
- Andelen äldre ökar, vilket leder till ökad försörjningsbörda i alla kommuner.

Folkhälsan – en tillväxtfråga

- I Västernorrland satsar vi mer pengar på kultur än riksgenomsnittet; vilket är viktigt för upplevd livskvalitet.
- Andelen västernorrلänningar som anger att de har bra eller mycket bra hälsa uppgår till 69 procent, vilket är nära rikets 73 procent.
- Sjuk- och ohälsotalen i Västernorrland är dock markant högre än genomsnittet i riket, främst bland kvinnor, med ökad andel psykisk ohälsa.
- Västernorrلänningar har också kortare medellivslängd än riket.
- Formella strukturer för samverkan inom folkhälsa saknas i länet.
- Utsatta grupper på arbetsmarknaden får allt svårare att få jobb.

Matchningsgraden är hög men arbetsmarknaden tudelad

- Sysselsättningsgraden är hög, men med stora skillnader mellan inrikes- och utrikes födda.
- Västernorrland följer sysselsättningstrenden med krympande industrinäringar och växande tjänstesektor, samtidigt som den offentliga sektorn har större betydelse för länet i jämförelse med riket.
- Arbetsmarknaden präglas av att män främst arbetar inom industrin och kvinnor i offentlig sektor, en problematik som visar sig redan i valet till gymnasiet.
- Stor andel anställda inom industri vid kusten och större andel inom offentlig sektor i inlandet.
- Antalet utbildningsplatser i Västernorrland är hög, men matchar inte med de sektorer och yrken där flest rekryteringar väntas ske.
- Västernorrlands arbetsmarknadsregioner växer inte, bland annat till följd av otillräckliga pendlingsmöjligheter.

Det råder kompetensbrist på den västernorrلändska arbetsmarknaden

- Både företag och offentlig verksamhet har svårigheter att rekrytera.
- Kompetensförsörjningsområdet är komplext och samverkan mellan aktörer behöver utvecklas ytterligare.
- Utbildningsnivån i länet är lägre än genomsnittet och speciellt män har lägre utbildningsnivå. Andelen högutbildade kvinnor 25–64 år är 27 procent, jämfört med 14 procent för män. Riket kvinnor och män, 32 respektive 22 procent.
- Det finns även stora skillnaderna i utbildningsnivå mellan länets kommuner.
- Det tar för lång tid för utrikes födda med utbildning att komma in på arbetsmarknaden.
- Livslångt lärande är en utmaning, där andelen unga med behörighet till gymnasiet och högskola är låg.
- Arbetspendlingen mellan kommuner och tätorter är relativt låg, där skulle kortare restider kunna öka viljan att välja ett jobb på längre avstånd från hemmet.

Skogen är guld värd – både för bolagen, invånaren och besökaren

- Den tätbebyggda kusten med de större städerna, den bitvis mycket branta kusten och skärgården, odlingslandskapen, de markerade älvdalarna samt de omfattande skogslandskapen präglar länet.
- Västernorrland har stora tillgångar i natur-, fritids- och kulturmiljövärden och ett utvecklat kulturarv.
- Exportvärdet från länets skogsindustrier under 2017 uppgick till cirka 15 miljarder kronor, vilket var 56 procent av länets totala varuexport på 27 miljarder kronor.
- Skogsnäringen ser stora affärsmöjligheter utanför den traditionella skogsindustrin och investerar i länet för förnyelsebara bränslen och produkter.
- En kraftigt ökande besöksnäring och med en stigande efterfrågan på naturupplevelser. Sedan 2012 har antalet gästnätter i länet ökat med 13 procent. De utländska övernattningarna ökade under samma period med 18 procent.

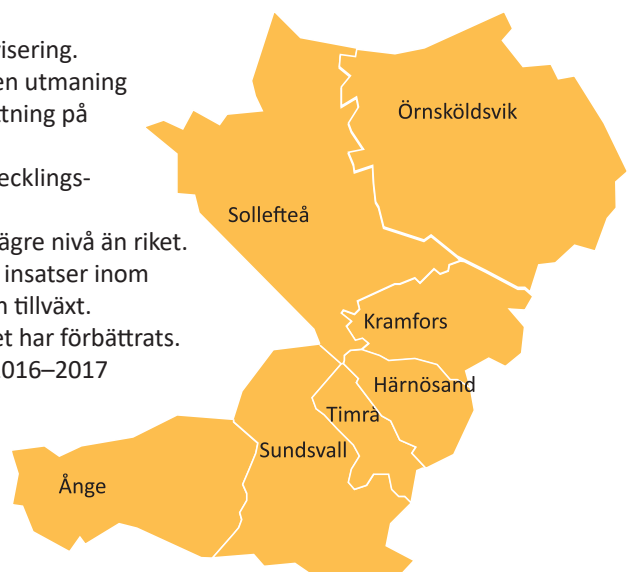

Från fossilt till biobaserat

- Västernorrland har goda förutsättningar att ställa om från fossil ekonomi till bioekonomi, främst genom skogssektorn och produktion av grön energi.
- Andelen grön energi i form av fossilfri och förnybar elproduktion i länet uppgår till nära 100 procent.
- Hela bussflottan i Västernorrland (98,2 procent) tankas med biobränsle, vilket har minskat koldioxidutsläppen med 75 procent för den linjelagda busstrafiken jämfört med 2015.
- Minskade klimatpåverkande utsläpp inom alla sektorer, utsläppen av växthusgaser har minskat med 21 procent mellan 2011–2016 jämfört med riksgenomsnittet 12 procent.

Företagens tillväxtvilja är hög men satsningarna på innovation är låga

- Industrin i länet har en god konkurrenskraft, samtidigt som tillväxten av förädlingsvärdet mellan 2011–2016 försämrades.
- Västernorrlands företag har hög produktivitet till följd av effektivisering.
- Globala industrier driver exporttillväxten i Västernorrland, men en utmaning är att få fler små och medelstora företag att öka sin exportomsättning på nya marknader.
- Innovationsnivån i Västernorrland är medelhög – med stora utvecklingsmöjligheter, främst i de små och medelstora företagen.
- Satsningar på FoU i företag med minst 10 anställda ligger på en lägre nivå än riket.
- Länets företag har stora behov av ytterligare kompetenshöjande insatser inom digitaliseringsområdet för att öka företagets konkurrenskraft och tillväxt.
- Samverkan och stödjande strukturer för företagsutveckling i länet har förbättrats.
- Nyföretagandet har minskat något, andelen nystartade företag 2016–2017 minskade i både länet och riket med 4 procent. Fördelat efter kön uppgick andelen nya företag startade i länet av kvinnor till 31 procent och 68 procent av män.
- Mittuniversitetet har utbildningar och spetsforskning inom områden av relevans för regionens näringsliv.

Kratta manegen för mer resor och transporter

- Botniska korridoren är en viktig gränsöverskridande korridor i det europeiska stomnätet, men allvarliga brister finns i järnvägens kapacitet, hastighetsstandard och tillförlitlighet.
- De exporterande företagen är fortsatt beroende av snabba anslutningar via flyg. Flyget är även viktigt för samhällets förmåga för skydd och beredskap.
- Andelen personresor med tåg ökar framförallt norrut mot Umeå, men kollektivtrafiken har en liten marknadsandel.
- Tillgängligheten i kollektivtrafiken för personer med funktionsnedsättning varierar. Andelen tillgänglighetsanpassade bussar i Västernorrland uppgick 2016 till knappt 35 procent, genomsnittet i riket uppgår till drygt 75 procent.
- Infrastrukturplanering och kommunal översiktsplanering hänger inte alltid ihop.
- Bredbandsutbyggnad av fiber fortskrider men med lägre tillgång (och takt) än riket. Cirka 50 procent av hushållen och företagen i länet har bredband med hög hastighet.
- Digitaliseringen skapar nya möjligheter för utbildning, arbete och service, men nya arbetssätt och innovationer behövs. Starka IT-företag, tillämpad forskning och en ny digitaliseringsmyndighet med fokus på digital förvaltning bidrar.

Polarisering mellan stad och land

- Kulturutbudet är stort och satsningar görs i alla kommuner i länet. I riksjämförelse är vi i Västernorrland särskilt bra på scenkonst.
- Det finns ett underskott på bostäder i kommunernas centralorter och en obalans på bostadsmarknaden i kommunerna.
- Tillgången till service har försämrats, främst på landsbygden.
- Den regionala kollektivtrafiken är i begränsad omfattning samordnad med annan trafik nationellt och regionalt, exempelvis gällande tidtabeller, biljetter och information.
- Mobiltäckningen (yttäckning) för grunddatatjänster (3G minst 10Mbit) 2017 var cirka 31 procent i Västernorrland jämfört med drygt 53 procent i hela landet.

Region
Västernorrland

www.rvn.se/vasternorrland2030